

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 617/2016
23.02.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Никола Тадић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државни правобранилац, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр. 7242/13 од 17.12.2015. године, у седници већа од 23.02.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр. 7242/13 од 17.12.2015. године.

Образложење

Делимичном пресудом Вишег суда у Београду П бр. 10/13 од 05.06.2013. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да се обавезе тужена да јој накнади материјалну штету по основу обављеног, а неплаћеног рада у редовно радно време, прековременог рада, неисплаћених плата за време незапослености по престанку лишења слободе и губитка пензије њеног сада пок. супруга ББ, укупно 16.248.776,00 динара са припадајућом законском затезном каматом. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле за накнаду нематеријалне штете на име претрпљеног психичког бола и страха због лишења слободе њеног супруга, укупно 20.000.000,00 динара, са припадајућом каматом. Међупресудом је утврђена обавеза тужене да тужиљи накнади штету у виду разлике у висини плате пре и после штетног догађаја, и разлике у пензији коју би добијала да није било штетног догађаја. До правноснажности међупресуде застаје се са расправљањем о висини тужбеног захтева, а о висини тужбеног захтева и трошковима парничног поступка биће одлучено пресудом.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж бр. 7242/13 од 17.12.2015. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена првостепена делимична пресуда. Ставом другим изреке укинута је међупресуда и у том делу је предмет враћен првостепеном суду на поновни поступак.

Против другостепене пресуде у ставу првом изреке тужила је благовремено преко пуномоћника изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11, 55/14) и утврдио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на коју ревизија неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. ББ био је на служби у Југословенској армији од 1941. године. Приведен је дана 03.08.1951. године, а пресудом Војног суда у Београду од 19.09.1951. године оглашен је кривим што је од половине 1948. године до јуна 1951. године, као официр Југословенске армије, починио кривично дело контрареволуционарног напада на државно и друштвено уређење ФНРЈ. Осуђен је на казну затвора од осам година и две године ограничења грађанских права. Тужила је са сада пок. ББ закључила брак 22.11.1958. године, две године након што је он пуштен са издржавања затворске казне. Супруг тужиле преминуо је 23.04.1996. године. Решењем Вишег суда у Новом Саду Рех 51/10 од 21.06.2011. године усвојен је захтев тужиле за рехабилитацију њеног покојног супруга и утврђено да је ништава пресуда Војног суда у Београду бр. 1022/51 од 19.09.1951. године од тренутка доношења, као и да су ништаве све правне последице, укључујући и казну конфискације имовине, те да се сада пок. ББ као рехабилитовано лице сматра неосуђиваним. Даном 14.05.2012. године тужила је поднела захтев за рехабилитационо обештећење надлежној комисији.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у нижестепеним пресудама примењено материјално право када је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле за накнаду материјалне и нематеријалне штете.

Наиме, право на накнаду нематеријалне штете из члана 200. Закона о облигационим односима припада, осим рехабилитованог лица, само деци која су за време трајања повреде права и слободе родитеља, рођена у установама за извршење санкција, односно која су у тим установама са њима провела део времена, или су за то време расла без родитељског старања једног, другог или оба родитеља, што произилази из чл. 7. тачка 5. и 26. став 3. Закона о рехабилитацији („Службени гласник РС“ 91/2011). Право на накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти рехабилитованог лица припада кругу лица одређених чланом 21. став 2. тог закона, у вези члана 26. став 4. истог закона. Из наведених законских одредаба произилази да тужила не спада у круг лица из члана 7. тачка 5. Закона о рехабилитацији, која имају право на рехабилитационо обештећење у виду накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због лишења слободе, а нема право ни на накнаду нематеријалне штете због смрти рехабилитованог лица, из разлога што је њен супруг преминуо 40 година након издржавања затворске казне. Такође, тужила нема право на накнаду материјалне штете, по основу обављеног неплаћеног рада у редовно

радно време, обављеног а неплаћеног прековременог рада, неисплаћених плата за време незапослености по престанку лишења слободe и губитка пензије њеног покојног супруга, из разлога што према члану 26. став 1. Закона о рехабилитацији рехабилитовано лице има право на обештећење за материјалну штету насталу због повреде права и слобода, у складу са законом којим се уређују облигациони односи, из чега произилази да накнаду материјалне штете може тражити рехабилитовано лице, а супруг тужиље је преминуо пре ступања на снагу Закона о рехабилитацији. Стога се ревизијом неосновано истиче погрешна примена материјалног права.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија
Снежана Андрејевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић